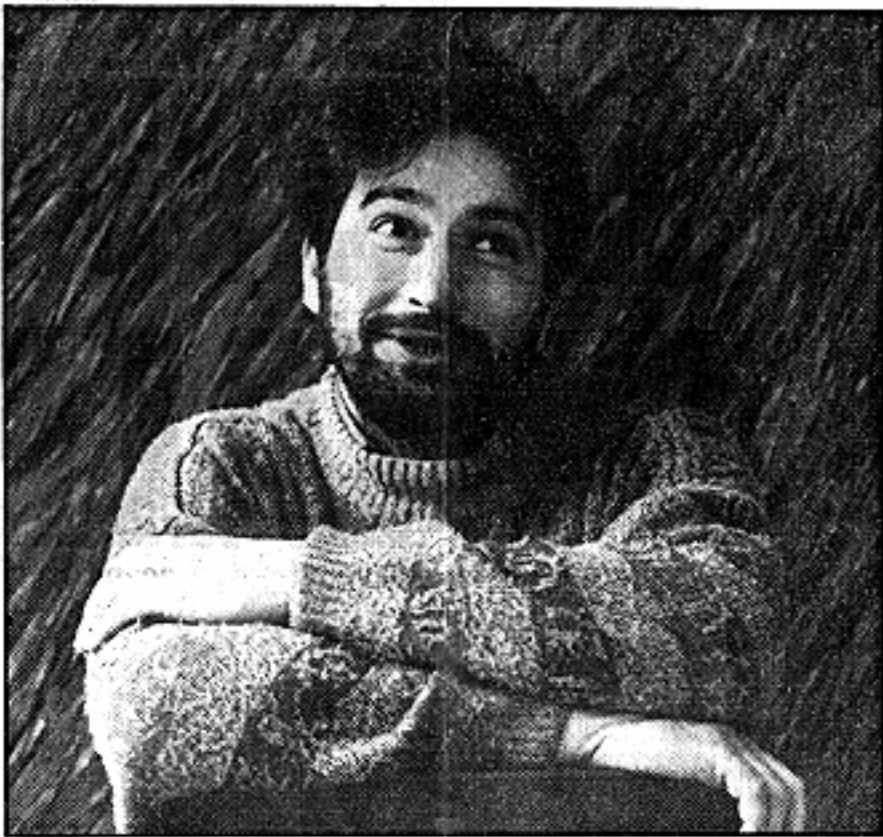

Schilderen houdt Celovic op de been

Door Marianne Nuijten
DEN BOSCH/ROSMALen - De beeldend kunstenaar Najil Celovic (28), afkomstig uit het voormalige Joegoslavië, houdt tot en met 12 maart een expositie in het gezondheidscentrum Den Bosch-Noord aan de Rompert. De expositie heet 'Impressie van Nederland' en bestaat uit zeventwintig schilderijen. Voornamelijk olieverf op linnen. Allemaal gemaakt in het atelier van het Asielzoekerscentrum in Rosmalen. Daar woont Celovic met zijn vrouw en zoon. Hun verleden is afgekapt door de oorlog in Bosnië. Hun toekomst een groot vraagteken.

Maart 1992 in Priboj. Een klein stadje aan de grens tussen Servië en Bosnië. Nog net in Servië. Najil en Abida Celovic en hun zoon Mirza uit de Bosnische hoofdstad Sarajevo nemen de trein naar Nederland. Een vlucht. Na een bezoek aan de ouders van Najil in Priboj kunnen ze niet meer terugkeren naar Sarajevo. Dit bericht is de druppel die de emmer doet overlopen, na alle bedreigingen en psychologische druk waaraan ze in Sarajevo al hebben blootgestaan.

Veertien dagen later breekt de oorlog uit. De Celovics zijn dan in Nederland. Berooid. Alleen de hoognodige spulletjes hebben ze mee kunnen nemen. Zo'n 150 werken die Najil gemaakt heeft, sinds zijn afstuderen aan de kunstacademie van Sarajevo, zijn achtergebleven. Slechts drie van zijn schilderijen, die bij zijn ouders in huis hingen, hebben ze op hun vlucht mee kunnen nemen. Opgerold, onder de arm. De werken zijn nu weer ingelijst. Najil laat ze trots zien. Het is abstract-figuratief werk uit een van zijn vroegere stijlperiodes.

Najil staat iedere ochtend in alle vroegte achter zijn schildersezel in het atelier van het Asielzoekerscentrum. Hij werkt nu abstract. Grote vlakken in één kleur. Helemaal vol streepjes in fijne kleurnuances. Het groen van de Nederlandse weiden en bossen. Het zwart van de akkers in de winter. En het rood van de zonsondergang in de bossen rondom het Asielzoekerscentrum. Impressies van zijn gastland. Zo'n 63 heeft hij er intussen gemaakt.

Hoewel Celovic ook een klassiek portretschilder en restaurateur is, hebben landschappen in abstracte vorm zijn voorkeur. „Minimal art, met zo weinig mogelijk middelen

• Najil Celovic voor zijn werk 'Zonsondergang'. Foto Felix Janssens

toch kunst proberen te maken”, zo legt Najil zijn stijl uit. Hij demonstreert dat door een tekeningetje te maken van de ondergaande zon in een boomkruin. Gezien vanaf de brandtrap van het Asielzoekerscentrum. Daarna tekent hij een vierkantje in de zon. „Kijk, dit stukje heb ik sterk uitvergroot. Zonsondergang.”

De kunst is voor Najil en Abida, die ook een opleiding aan de kunstacademie van Sarajevo heeft gevolgd, een houvast om op de

been te blijven. En om in contact te komen met andere kunstenaars. Celovic heeft al een expositie gehad in Venray, samen met vijf andere asielzoekers. In een galerie in Berlicum hangen drie van zijn schilderijen.

Nederlandse kennissen heeft het sympathieke echtpaar al. „De mensen zijn heel aardig en willen ons helpen. Maar onze toekomst is erg onzeker,” vertelt Abida treurig. „Het liefst willen we terug naar Sarajevo. Maar dat gaat niet. We zouden ons leven niet zeker zijn. Vóór de oorlog zijn we al bedreigd. We zijn bang dat we het slachtoffer zullen worden van de hevige wraak.”

„Van mijn moeder, mijn broer en mijn drie zussen in Sarajevo hebben we sinds september niets meer gehoord. En ook niet van de ooms en tantes van Najil en hun kinderen, die in Sarajevo wonen. Dat is verschrikkelijk deprimerend. Wij proberen overeind te blijven. Dat moet, ook voor je kind. Contacten met Nederlanders helpen je om je verdriet te verzachten. Ik zing bij het Osse Operakoor en bij De Meierij in Rosmalen. En ik probeer een solo-concert te organiseren. We hebben in Voorburg een huis toegewezen gekregen, we verhuizen deze week. Het is jammer dat we niet in de buurt van Den Bosch kunnen blijven wonen, want hier kennen we nu wat mensen.”